

**O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIV VA O‘RTA MAXSUS TA‘LIM VAZIRLIGI**

TOSHKENT DAVLAT PEDAGOGIKA UNIVERSITETI

“TASDIQLAYMAN”

/SH. Sharipov.

2018 yil “28”

06

“KELISHILDI”

Oliy va o‘rta maxsus ta‘lim
vazirligi

2018 yil “25” 08

Ro‘yhatga olindi: BD -5111700-3.01

2018 - yil “18” 08

**BOSHLANG‘ICH TA‘LIM PEDAGOGIKASI, INNOVATSIYA VA
INTEGRATSIYASI**

FAN DASTURI

Bilim sohasi	100000 -	Gumanitar
Ta‘lim sohasi:	110000 -	Pedagogika
Ta‘lim yo‘nalishlari:	5111700 -	Boshlang‘ich ta‘lim va sport- tarbiyaviy ish

Toshkent-2018

Fan dasturi Oliy va o'rta maxsus, kasb-hunar ta'limi yo'nalishlari bo'yicha O'quv-uslubiy birlashmalar faoliyatini Muvofiqlashtiruvchi Kengashning 2018 -yil "18" 09 dagi 4 -sonli bayonnomasi bilan ma'qullangan.

O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligining 2018 -yil "25" 08 dagi 747 -sonli buyrug'i bilan ma'qullangan fan dasturlarini tayanch oliy ta'lim muassasasi tomonidan tasdiqlashga rozilik berilgan.

Fan dasturi Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universitetida ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar: Shodmonova Sh.S. Nizomiy nomidagi TDPU, "Boshlang'ich ta'lim metodikasi" kafedrasida dotsenti, p.f.d

Abdurahimova D.A. Nizomiy nomidagi TDPU, "Boshlang'ich ta'lim metodikasi" kafedrasida dotsenti, p.f.n.

Taqrizchilar: Z.Solieva Nizomiy nomidagi TDPU "Pedagogika va psixologiya" fakulteti "Pedagogika" kafedrasida mudiri, p.f.d.

A.Muxsiyeva Nizomiy nomidagi TDPU "Pedagogika va psixologiya" fakulteti "Pedagogika" kafedrasida dotsenti, p.f.n.

Fan dasturi Nizomiy nomidagi Toshkent davlat pedagogika universiteti o'quv - uslubiy kengashida ko'rib chiqilgan va tavsiya qilingan (2018 - yil "28" 06 dagi 11-sonli bayonnomasi).

I. O'quv fanining dolzarbligi oliy kasbiy ta'limdagi o'rni

Boshlang'ich ta'lim umumiy o'rta ta'lim tizimida muhim bo'g'in hisoblanib, u bolada o'qish-o'rganish istagi va ko'nikmalarini shakllantirish, bolani yuqori darajada shakllangan bilish faoliyatiga jalb qilish, bola ruhiyatida zohir bo'lgan adolat va ezigulikni barqarorlashtirishni maqsad qilib qo'yadi.

Boshlang'ich ta'lim jarayonini tashkil etish, uning samaradorligini oshirish, kichik maktab yoshidagi bolalarga ta'lim-tarbiya berishning pedagogik asoslarini mukammallashtirishga xizmat qiladigan qator ilmiy qarashlar, pedagogik nazariyalar shakllanganki, ular xarakteriga ko'ra unitar (yakka) holatdagi, an'anaviy (predmetli) ta'lim turidan farqli o'laroq shaxs kamolotini, uning barkamol shakllanib rivojlanib borishini ta'minlashga xizmat etuvchi ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil qilish imkoniyatini beradi.

Sohalar bo'yicha ta'lim mazmunining negizini belgilovchi ko'rsatgichlar boshlang'ich ta'limning Davlat standartlarida berilib, ularda boshlang'ich ta'lim jarayonidagi uzviylik, fanlararo aloqadorlik, ta'limning insonparvarlik, milliylik kabi tamoyillari o'z aksini topadi.

Har bir mustaqil fan o'zining predmeti (mavzusi) va metodologik asoslariga egadir. Jumladan, Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi, innovatsiya va integratsiyasi fani ham fan sifatida shakllanib, o'zining predmetiga ega bo'ldi. Boshqa fanlar kabi Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi, innovatsiya va integratsiyasi fani ham fan sifatida paydo bo'lar ekan, u avvalo jamiyatning talab va ehtiyojlari asosida paydo bo'ldi.

Shu sababli boshlang'ich ta'lim-tarbiya jarayonini ijtimoiy hayotning ajralmas qismi, deb qarash lozim, chunki tarbiyaviy ishlarni olib bormasdan turib jamiyatni, uning rivojlanishini tasavvur qilish qiyin.

Ushbu Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi, innovatsiya va integratsiyasi fanidan tuzilgan dasturning tarkibiy tuzilmasidan o'rin olgan mavzular o'z mazmuni va yo'nalishiga ko'ra "Boshlang'ich ta'lim pedagogikasining paydo bo'lishi va rivojlanishi", Boshlang'ich ta'limni pedagogika sifatida .Boshlang'ich ta'lim pedagogikasining predmeti va vazifalari, Boshlang'ich maktabda pedagogik jarayonning zamonaviy tushunchalari va texnologiyalari", Boshlang'ich sinf o'qituvchisining shaxsiy va professional fazilatlarini, "Boshlang'ich Ta'limdagi innovatsiyalar", "Boshlang'ich ta'lim maktabida tarbiyaviy ta'lim texnologiyasi", Boshlang'ich maktabda zamonaviy o'quv jarayoni ", "Boshlang'ich ta'lim fanlarini integratsiyalash", "Boshlang'ich ta'limda integratsiyalashtirilgan darslarni tashkil etish", ulardan foydalanish barkamol shaxs va malakali mutaxassisi tarbiyalashga xizmat qiladi.

II. O'quv fanining maqsadi va vazifasi

Fanni o'qitishdan maqsad – talabalarni boshlang'ich ta'lim pedagogikasi, innovatsiya va integratsiyasi fanining tarixiy taraqqiyoti, rivojlanish tendensiyalari, ta'limning innovatsion usullaridan foydalanish, dunyo va jahon pedagogikasi yangiliklaridan foydalangan xolda o'qitishning ilg'or va zamonaviy axborot-kommunikatsiyaviy texnologiyalarini tadbiiq qilish va amalga oshirishga tayyorlash, pedagogik madaniyatni tarkib toptirish.

Fanning vazifasi – talabalarning Ma'naviy va axloqiy talabalarga javob beruvchi yuqori malakali kadrlarni tarbiyalashga yo'naltirilgan pedagogik jarayonning mohiyatini o'rganish, shaxsni har tomonlama kamol toptirish qonuniyatlarini aniqlash, ijtimoiy taraqqiyot darajasidan kelib chiqqan holda rivojlangan xorijiy mamlakatlar ta'lim tizimi tajribasini o'rganish asosida uzluksiz ta'lim tizimini takomillashtirish, ta'lim muassasalari hamda ularda faoliyat olib borayotgan pedagoglar faoliyati mazmunini asoslash, ilg'or pedagogik tajribalarni umumlashtirish va amaliyotga joriy etish, pedagoglarni pedagogika nazariyasiga oid bilimlar hamda ta'lim-tarbiya usullari bilan qurollantirish, ta'lim-tarbiya birligi hamda ijtimoiy tarbiya yo'nalishlari o'rtasidagi o'zaro aloqadorlikni ta'minlashning pedagogik shart-sharoitlarini o'rganish, o'qitish hamda tarbiyalash jarayonining samarali texnologiyalarini yaratish, oila tarbiyasini muvaffaqiyatli tashkil etishga tayyorlashdan iborat.

“Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi, innovatsiya va integratsiyasi ” o'quv fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida.

Bakalavr:

- "Boshlang'ich ta'lim pedagogikasining paydo bo'lishi va rivojlanishi";
 - Boshlang'ich ta'limni pedagogika sifatida .Boshlang'ich ta'lim pedagogikasining predmeti va vazifalari;
 - Boshlang'ich maktabda pedagogik jarayonning zamonaviy tushunchalari va texnologiyalari";
 - Boshlang'ich sinf o'qituvchisining shaxsiy va professional fazilatlarini
 - Bola shaxsining rivojlanishining umumiy qonunlari, uning tashxisi to'g'risida g'oyalari;
 - sharq va g'arb pedagoglarining ilg'or tajribalarini boshlang'ich ta'limni rivojlantirishga tatbiq qilish;
 - Boshlang'ich maktabining xususiyatlari;
 - Boshlang'ich ta'limda innovatsiyalar;
 - Boshlang'ich ta'lim maktabida tarbiyaviy ta'lim texnologiyasi;
 - Boshlang'ich maktabda Zamonaviy o'quv jarayoni;
 - Boshlang'ich ta'limda pedagogik jarayonni tashkillashtirish;
 - Klassik ta'lim tizimlarining paydo bo'lishi va rivojlanishi;
 - Boshlang'ich maktabda o'qitishni rivojlantirish;
 - Boshlang'ich ta'limda innovatsiyalardan qo'llash va foydalanish;
 - Boshlang'ich ta'lim fanlarini integratsiyalashtirish;
 - Boshlang'ich ta'limda integratsiyalashtirilgan darslarni tashkil qilish haqida
- bilimga;**
- boshlang'ich ta'lim va tarbiya jarayonida milliy g'oya va ma'naviyatimizning boy meroslaridan foydalanish;
 - o'z pedagogik faoliyatini rejalashtirish;
 - boshlang'ich ta'lim tizimida o'qitish va tarbiyalashning zamonaviy metod va texnologiyalarini qo'llash;
 - boshlang'ich sinf o'quvchisini rag'batlantirish, uning faoliyatini nazorat qilish, iste'dodi, iqtidorini ro'yobga chiqarish bo'yicha tadbirlar ishlab chiqish, ayni zamonda jazolashning zamonaviy shakllaridan foydalanish uelun *ko'nikma*;

- o'quvchilar bilimini baholash;
- ota-onalar, jamoa, o'quvchilar bilan yakka va guruh bo'lib ishlash;
- o'quvchilar guruhlarini boshqarish;
- tanlangan metod va texnologiyalarni joriy qilishda muhitni, vaziyatni baholay olish;
- ta'lim va tarbiya jarayonida talab qilingan irodani namoyish qilish, sabr-toqat, qat'iyat, kayfiyatni o'zgartira olish, javobgarlikni his qilish *malakasiga ega bo'lishi kerak.*

III. Asosiy nazariy qism (ma'ruza mashg'ulotlari)

1-Modul. Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi fan sifatida.

1-Mavzu. Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi fanining mazmuni, predmeti, metodologiyasi, ilmiy-tadqiqot obyekti, metodlari. Boshlang'ich ta'lim pedagogikasi fanining tarixi va rivojlanishi. Fanning maqsad va vazifasi. Ilmiy-tadqiqot metodlari. O'zbekistonda va Xorijda boshlang'ich ta'lim-tarbiya tizimi.

2-Mavzu. Shaxs rivojlanishining umumiy qonunlari, uning tashxisi to'g'risida g'oyalari. Shaxsiy rivojlanish jarayoni shaxs shakllanishiga ta'sir etuvchi omillar muhit, irsiyat, ta'lim tarbiya, shaxsiy faoliyat rivojlanishning yosh va individual xususiyatlari. Yosh bosqichlari. Akseleratsiya.

3-Mavzu. Boshlang'ich maktabda pedagogik jarayonning zamonaviy tendensiyalari va texnologiyalari. Pedagogik jarayonning zamonaviy tendensiyalari. Pedagogik jarayonda o'quv-pedagogik texnologiyalar. 3. Boshlang'ich maktabda pedagogik jarayonni optimallashtirish.

4-Mavzu. Boshlang'ich sinf o'qituvchisining bilim va ko'nikmalariga qo'yilgan talablar. Sharq va G'arb tajribalaridan foydalanish. Boshlang'ich sinf o'qituvchisining shaxsi va kasbiga qo'yilgan talablar. Boshlang'ich maktab o'qituvchisining bilim va ko'nikmalariga qo'yilgan talablar. O'qituvchi mahoratini shakllantirish. Boshlang'ich sinf o'quvchilarining ta'lim-tarbiyasida Sharq va G'arb olimlari (Al-Xorazmiy, A.R. Beruniy, Abu Ali Ibn Sino, A.N. Forobiy, A. Navoiy, A. Avloniy, Sokrat, Platon, Aristotel, Ya.A. Komenskiy, K.D. Ushinskiy, A.S. Makarenko) pedagogik meroslaridan foydalanish.

2-Modul. Boshlang'ich ta'lim didaktikasi.

5-Mavzu. Didaktika – ta'lim va o'qitish nazariyasi ekanligi. Didaktikaning maqsad – vazifalari va asosiy tushunchalari. Hozirgi davrdagi didaktika rivojining asosiy yo'nalishlari.

6-mavzu. Boshlang'ich ta'lim pedagogikasida ta'lim qonuniyatlari va qoidalari va prinsiplari. Boshlang'ich ta'lim metodlari va vositalari. Ta'lim jarayoni – yagona dinamik tizim sifatida. Ta'lim – borliqni bilishning o'ziga xos shakli sifatida. O'qitish va o'qitish jarayonlari tasniflari va ularning ta'lim jarayonidagi o'zaro aloqadorligi. Sharq va G'arb mutafakkirlarining ta'lim sohasidagi g'oyalari. Ta'lim jarayoni va ta'lim oluvchilar ruhiyatidagi o'zaro aloqadorlik. O'qitishning ta'limiy, tarbiyaviy va rivojlantiruvchi vazifalarining uyg'unligi. Ta'lim qonuniyatlari va tamoyillari. Boshlang'ich ta'limda ta'lim

metodlari va usullaridan foydalanish haqida ma'lumot. Hozirgi zamon didaktikasi va xususiy metodikasida boshlang'ich ta'lim metodlarini tavsiflashga turlicha yondashuvlar. Ta'lim metodlari va vositalarining tavsifi. Sharq mutafakkirlarining boshlang'ich ta'lim tizimida ta'lim metodlaridan foydalanish haqidagi fikrlari. Boshlang'ich ta'limda ta'lim metodlarini qo'llashning o'ziga xos xususiyatlari. Ta'lim metodlarini faollashtirish yo'llari. Mustaqil ish va ularning turlari. Boshlang'ich sinf o'qituvchisining pedagogik mahorati tajribasida ta'lim metodlari samaradorligini oshirish yo'llari.

7-mavzu. Ta'limni tashkil etish turlari va shakllari. dars – ta'lim tizimini tashkil etishning asosiy shakli sifatida. Ta'limni tashkil etish haqida tushuncha, uning xilma – xil turlari. Ta'limni tashkil etish shakllari va ularning didaktikada rivojlanishi. Boshlang'ich ta'limda integratsiyalashgan dars.

8-mavzu. O'quvchilarning o'zlashtirgan bilimlari bilim natijalarini tekshirish va tashxis qilishning maqsad va vazifalari. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'quv-biluv motivlarini shakllantirish. Boshlang'ich ta'limda o'quvchilarning ta'lim natijalarini tekshirish va baholashga qo'yilgan talablar. O'qituvchi nazorati va o'quvchilar faoliyatini baholashning uyg'unligi. Baholash mezonlari va ulardagi xatoliklar. Boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'quv-biluv motivlarini shakllantirish imkoniyati, o'qitish ta'lim jarayonining tarkibiy qismi sifatida. Mativ va mativatsiya.

3-Modul. Boshlang'ich ta'limda tarbiya nazariyasi

9-Mavzu. Tarbiya jarayoning mazmuni va mohiyati. Tarbiya tamoyillari va metodlari. Tarbiya nazariyasining mohiyati. Tarbiya nazariyasi pedagogika fanining muhim tarkibiy qismi ekanligi. Tarbiya nazariyasi Sharq mutafakkirlari va xalq pedagogikasining tarbiya borasidagi boy tajribalari. Boshlang'ich ta'limda tarbiya jarayonining mazmuni. Tarbiya jarayoni o'qituvchi va o'quvchi (tarbiyachi va tarbiyalanuvchi)lar o'rtasida tashkil etiluvchi hamda aniq maqsadga yo'naltirilgan hamkorlik jarayoni sifatida. Tarbiya jarayonining natijasi. Boshlang'ich ta'limda tarbiya metodlarini maqsadga muvofiq tanlash.

10-mavzu. Tarbiya va uning turlari. Tarbiya qonuniyatlari. Tarbiya turlari va qonuniyatlari haqida tushuncha. Tarbiyaning mazmuni shaxsning shakllanishiga qo'yiluvchi ijtimoiy talablar. Tarbiyalanuvchilarning yosh xususiyatlari. Xalq pedagogikasida tarbiya metodlari. O'z-o'zini tarbiyalash metodlari.

11-mavzu. Bolalar tarbiya jamoasi va yagona pedagogik jarayonning asosiy shakli Mustaqil fikrlovchi erkin shaxsni shakllantirish ta'lim va kadrlar tayyorlash milliy modelining asosiy maqsadi. Axloqiy tarbiyani tashkil etish. Boshlang'ich sinf o'quvchilarini ijtimoiy-axloqiy me'yorlar mazmunidan xabardor etish, axloqiy me'yorlar, axloqiy ong va madaniyatni shakllantirish. Aqliy tarbiya, tafakkurni shakllantirish, dunyoqarashni rivojlantirish. Jismoniy tarbiya. Jismoniy jihatdan to'g'ri rivojlanish. Boshlang'ich ta'limda o'quvchilarning yoshi, jinsiga muvofiq keladigan (kuch, tezkorlik, chaqqonlik, chidamlilik, sabot, mehnat, chidam, iroda va xarakterni qaror toptirish) asosiy harakat sifatlarini rivojlantirish.

4-Modul. Pedagogika tarixi fan sifatida.

12-mavzu. Eng qadimgi davrlardan VII asrgacha ta'lim-tarbiya va pedagogik fikrlar. Pedagogika tarixi fanining predmeti, vazifasi va metodologik asosi. Eng qadimgi xalq og'zaki ijodiyoti yodgorliklarida inson tarbiyasiga oid fikrlar. Eng qadimgi yozma yodgorliklarda ta'lim-tarbiya masalalari.

13-mavzu. VII asrdan XIV asrning birinchi yarmigacha O'rta Osiyoda tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar. Islom dini g'oyalarining ta'lim-tarbiyaga ta'siri. Musulmon maktablarida ta'lim-tarbiya mazmuni. Hadis ilmiyning paydo bo'lishi. Imom Ismoil al-Buxoriy va Imom at-Termiziyning hadis ilmi rivojidagi xizmatlari. So'fiylik ta'limoti. Ahmad Yassaviy.,Xoja Abduxoliq G'ijduvoniy,Bahouddin Naqshband g'oyalarining ta'lim-tarbiyaga ta'siri.

14-mavzu. Sharq uyg'onish davrida pedagogik fikrlarning rivojlanishi. Sharq pedagogik ta'limotida ta'limiy-axloqiy qarashlar. Sharq Uyg'onish davrida ilm-fan va madaniyat.Muhammad ibn Muso al-Xorazmiyning ilmiy merosi va uning didaktik qarashlari.Abu Nasr Forobiyning ta'limiy-axloqiy qarashlari. Abu Rayxon Beruniy,Abu Ali ibn Sinoning ta'limiy-axloqiy qarashlari. Ta'limiy-axloqiy qarashlarning paydo bo'lishi.Yusuf Xos Hojib, Unsurul Maoliy Kaykovus "Qobusnoma", Ahmad Yugnakij "Hibat ul-haqoyiq", Muslihiddin Sa'diy. "Guliston".

15- mavzu. XIV asrning ikkinchi yarmi va XVI asrda Movarounnaxrda tarbiya va maktab. XIV-XVI asrlarda tarbiya, maktab va pedagogik fikr taraqqiyoti. Sohirqiron Amir Temur,Muhammad Tarag'ay Ulug'bek. Zahiriddin Muhammad Bobur,Abdurahmon Jomiy,Alisher Navoiy, Jaloliddin Davoniy,Husayi Void Koshifiy asarlarida ta'lim-tarbiya masalarining ilgari surilishi.

16-mavzu. XVII asrdan XX asrning birinchi yarmigacha tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar rivoji. Turkiston o'lkasida diniy-islomiy tarbiya muassasalari va pedagogik fikr taraqqiyoti. Turkistonda jadidchilik harakati va ta'lim-tarbiya. Mahmudxo'ja Behbudiy .Munavvar qori Abdulla Avloniyning pedagogik qarashlari.

17-mavzu. Hozirgi davrda jahon mamlakatlari ta'lim tizimi va pedagogika fani rivoji. Amerika Qo'shma shtatlarida ta'lim tizimi. Yaponiyada ta'lim tizimi. Janubiy Koreyada ta'lim tizimi.Fransiyada ta'lim tizimi.Germaniyada ta'lim tizimi. O'zbekiston ta'lim tizimi va Hamkorlik yo'nalishlari.

18-mavzu.Ijtimoiy pedagogika faoliyat pedagogika fani sohasi sifatida. Ijtimoiy pedagogikaning tadqiqot ob'ekti va predmeti. Ijtimoiy pedagogikaning tamoyillari. Ijtimoiy pedagogikaning kategoriyalari. Ijtimoiy pedagogika fanining paydo bo'lishi va rivojlanishi. Shaxsni o'zini boshqarish mexanizmlari.Ta'lim-tarbiya bola (o'quvchi) shaxsni ijtimoiylashtirish omili sifatida.Bola (o'quvchi) shaxsning ijtimoiy sifatleri.Bola (o'quvchi) shaxsning ijtimoiylashuvi masala yuzasidan muammoli vaziyat.

19-mavzu. Oila bilan olib boriladigan ijtimoiy-pedagogik faoliyat. Deviant xulq – ijtimoiy-pedagogik muammo sifatida Vasiylik va homiylik.Ijtimoiy pedagogik nuqta nazardan oila turlari. Ijtimoiy pedagogning oilalar bilan olib boradigan ishlari shakl, metod va vositalari.Yetimlikning kelib chiqishi sabablari. Vasiylik va homiylik tushunchasi. Bola asrab olgan oila bilan olib boriladigan ijtimoiy-pedagogik faoliyat. Me'yor va me'yordan og'ish: tushuncha va tavsif.

Me'yordan og'ish turlari. Deviatsiya turlari. O'smirlarda deviant xulq-atvorning kelib chiqish sabablari

20-mavzu. Pedagogik mahorat haqida tushuncha, uning o'qituvchi faoliyatidagi o'rni va ahamiyati. O'qituvchi mehnati, uning o'ziga xos xususiyatlari va ijtimoiy ahamiyati. Mustaqil O'zbekiston sharoitida „Ta'lim to'g'risida“gi Qonun va Kadrlar tayorlash milliy dasturi “ da o'qituvchi shaxsiga qo'yiladigan talablar.

21-mavzu. Pedagogik fikr tarixi va maktab amaliyotida o'qituvchi mahorati masalalari. Eng qadimgi davrlardan XII asrgacha bo'lgan davrlarda o'qituvchi – ustoz, shogird va ularning jamiyatdagi o'rni, mahorat haqidagi nazariyalar. Sharq donishmandlari va mutafakkirlaridan Kaykovus, Al-Xorazmiy, A.Farobiy, Ibn Sino, Yusuf Xos Hojib, M.Ulug'bek, A.Navoiy va boshqalarning ijodiy meroslarida mudarrisni tanlash, ularga qo'yiladigan talablar.

22-mavzu. Innovatsiyalarni ta'lim jarayoniga tatbiq etishning tashkiliy pedagogik asoslari. Mamlakatimizda innovatsiyalarni joriy etishga ehtiyojlarni tugilishi. Innovatsion jarayonlarning yaratilish bosqichlari. Yangi dasturlar, standartlar, darsliklarning innovatsion xarakteri. Innovatsiyalarni yaratish, to'plash, tanlash, kohllash tizimini yaratilishi. Fanda O'qituvchi innovatsion faoliyatining shakllanish bosqichlarini yaratilishi. Pedagogik innovatsiyani tatbiq etish to'zilmasi (sxemasi). "To'plash", "tanlash", "qohllash" tushunchalari. Innovatsion jarayonlarni boshqarish algoritmi.

23-mavzu. Maktabni innovatsion boshqaruv modeli. Maktabni rivojlantirish dasturi. Rivojlantirish muhitida maktab ichki ishini tashkil etish. Zamonaviy, ilor innovatsion texnologiyalarni ohzlashtirish va ohquv jarayoniga tadbiq etish. Maktab hayotini insonparvarlashtirish, demokratlashtirish va liberallashtirish. Boshqaruv madaniyatini printsiplari.

24-mavzu. Boshlang'ich maktabda integratsiyalashgan ta'limdan foydalanish. Integratsiyalashgan dars turlari. Zamonaviy darsni o'tkazishda integratsiya. O'qituvchilarda darsga ichki tayyorgarlikni ta'minlash. Integratsiyalashgan darslarni tashkil etishning samaradorligi.

25-mavzu Integratsiya-ta'lim jarayonini qulaylashtirishning muhim prinsipi sifatida. Integratsiya haqida umumiy tushuncha. Ta'lim jarayonida integratsiyalashgan darslarni tashkil etish. Boshlang'ich sinflarda Integratsiyalashgan darslarni rejalashtirish.

IV. Seminar mashg'ulotlar bo'yiha ko'rsatma va tavsiyalar.

Fan bo'yicha rejalashtirilgan seminar mashg'ulotlar davomida nazariy bilimlar mustahkamlanadi. Seminar mashg'ulotlarda tadbiqlar keng qo'llanilayotgan asosiy usullarni o'rgatishga e'tiborni kuchaytirish lozim. Ma'lum sababalarga ko'ra ma'ruzaga kirmagan va murakkab bo'lgan tushunchalarni seminar mashg'ulotlarda ko'rib o'tish maqsadga muvofiqdir.

Seminar mashg'ulotlarni o'tkazishda quyidagi didaktik taomiyllarga amal qilinadi:

seminar mashg'ulotlarining maqsadini aniq belgilab olish;

o'qituvchining innovatsion pedagogik faoliyati bo'yicha bilimlarni chuqurlashtirish imkoniyatlariga talabalarda qiziqish uyg'otish;
talabada natijani mustaqil ravishda qo'lga kiritish imkoniyatni ta'minlash;
talabani nazariy-metodik jihatdan tayyorlash;
seminar mashg'ulotlarda nafaqat aniq mavzu bo'yicha bilimlarni yakunlash, balki talabalarni tarbiyalash manbai hamdir.

Seminar mashg'ulotlariga tavsiya etiladigan mavzular:

1. Pedagogikaning umumiy asoslari
2. Shaxsning rivojlanishi, tarbiyasi va ijtimoiylashuvi.
3. O'zbekiston Respublikasining Kadrlar tayyorlash milliy modeli va uning mohiyati.
4. Zamonaviy maktab o'qituvchisining vazifalari
Pedagogning kasbiy fazilatlarini. Pedagogik mahorat. Pedagoglik faoliyatida ijodkorlik. Psixologik -pedagogik bilimlar integratsiyasi. Ta'lim tizimi boshqaruvi.
5. Didaktika – ta'lim nazariyasi sifatida.
6. Ta'lim jarayoni yaxlit tizim sifatida. Ta'lim tamoyillari.
7. Ta'lim metodlari va vositalari.
8. Ta'limni tashkil etish turlari va shakllari.
9. Ta'limni tashhis etish.
10. Tarbiya jarayoni mohiyati va mazmuni.
11. Bolalar tarbiya jamoasi va yagona pedagogik jarayonning asosiy shakli.
12. Tarbiyaning umumiy metodlari.
13. Oilada tarbiya asoslari.
14. Milliy aksiologiya va undan boshlang'ich ta'lim tizimida foydalanish imkoniyatlari.
15. Ilmiy dunyoqarashni shakllantirish va o'quvchilarni aqliy tarbiyalash.
16. Ma'naviy-axloqiy tarbiya shaxs dunyoqarashini shakllantirishning muhim omili.
17. Fuqarolik tarbiyasining mazmuni va vazifalari.
18. Mehnat va iqtisod tarbiyasining mohiyati, maqsad va vazifalari.
19. Nafosat va ekologik tarbiya haqida tushuncha.
20. Jismoniy tarbiya haqida tushuncha.
21. Maktabni boshqarish va unga rahbarlik qilishning qonun qoidalari
22. Maktab hujjatlarini o'rganish va tahlil qilish
23. Pedagogika tarixi fan sifatida. Eng qadimgi davrlardan VII asrgacha ta'lim-tarbiya va pedagogik fikrlar.
24. VII asrdan XIV asrning birinchi yarmigacha O'rta Osiyoda tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar
25. Sharq uyg'onish davrida pedagogik fikrlarning rivojlanishi
26. XIV asrning ikkinchi yarmi va XVI asrda Movarounnaxrda tarbiya va maktab
27. XVII asrdan XX asrning birinchi yarmigacha tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar rivoji
28. Pedagogik mahorat fanining umumiy asoslari.
29. Pedagogik fikr tarixi va maktab amaliyotida o'qituvchi mahorati masalalari

30. Ijtimoiy pedagogika qarashlarning paydo bo'lishi va rivojlanishi
31. Oila maxalla bilan olib boriladigan ijtimoiy pedagogik faoliyat.
32. Ohzbekistonda innovatsion ohquv maskanlari
33. Muammoli ta'lim metodlarini ohquv jarayonida tadbiiq etish imkoniyatlari talablar
34. Boshlang'ich maktabda integratsiyalashgan ta'limdan foydalanish
35. Integratsiyalashgan dars turlari. Integratsiyalashgan darslarni tashkil etishning samaradorligi.

V. Mustaqil ta'lim va mustaqil ishlar

Mustaqil ta'lim uchun tavsiya etiladigan mavzular:

Bakalavr mustaqil ta'limni tayyorlashda muayyan fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda quyidagi shakllardan foydalanish tavsiya etiladi:

- darslik va o'quv qo'llanmalar bo'yicha fan boblari va mavzularini o'rganish;
- tarqatma materiallar bo'yicha ma'ruzalar qismini o'zlashtirish;
- maxsus adabiyotlar bo'yicha fan bo'limlari yoki mavzulari ustida ishlash;

masofaviy ta'lim.

Bakalavr talabaga mustaqil ta'limning mavzulari beriladi, bu mavzular bo'yicha egallanishi kerak bo'lgan bilim, ko'nikma va malakalar, muddati va topshirish shakli aytiladi. Ko'rsatilgan muddatda nazariy material konspekti, referati ko'riladi, test yoki savol-javob o'tkaziladi.

Mustaqil ishni tashkil etishda unga mo'ljallangan har bir bo'lim bo'yicha adabiyotlar talaba tomonidan o'rganilishi, mustaqil ish uchun mo'ljallangan nazariy va amaliy bilim mavzularini o'zlashtirish, har bir bo'lim bo'yicha berilgan topshiriqlarning mos varianti talaba tomonidan bajarilishi, Powerpoint, Maple dasturlaridan foydalanib, ularni prezentatsiya ko'rinishida tayyorlab topshirishi talab qilinadi. Jarayon o'qituvchi tomonidan uzluksiz nazorat qilinadi.

Tavsiya etilayotgan mustaqil ta'limning mavzulari:

1. O'zbekiston Respublikasining Kadrlar tayyorlash milliy modeli va uning mohiyati.
2. Pedagogika fanining predmeti, maqsadi, vazifasi, ilmiy tadqiqot metodlari.
3. Shaxsning rivojlanishi, tarbiyasi va ijtimoiylashuvi. tarbiya maqsadi va vazifalari.
4. Didaktika ta'lim nazariyasi sifatida. Ta'lim paradigmalari
5. Ta'lim jarayoni yagona pedagogik tizim sifatida. Ta'lim tamoyillari.
6. Ta'lim metodlari va vositalari. Ta'limni tashhis etish.
7. Ta'limni tashkil etish turlari va shakllari. Dars – ta'limni tashkil etishning asosiy shakli.
8. Tarbiya jarayoning mohiyati, mazmuni, tarbiya tamoyillari va metodlari.
9. O'quvchilar jamoasi - yagona pedagogik jarayonning asosiy shakli.
10. Ilmiy dunyoqarashni shakllantirish va o'quvchilarni aqliy tarbiyalash.
11. Fuqarolik tarbiyasi. O'quvchilarning yuksak ma'naviy-ahloqiy tarbiyasi.

12. O'zbekiston respublikasi ta'lim tizimi. (ta'lim sohasidagi davlat siyosatining asosiy tamoyillar.

13. Pedagogika tarixi kursiga kirish. eng kadimgi davrlardan VII asrgacha ta'lim - tarbiya va pedagogik fikrlar.

14. Sharq uyg'onish davrida pedagogik fikr taraqqiyoti (Al-Xorazmiy, al-Forobiy, Abu Rayhon Beruniy, Abu Ali ibn Sinolarning ta'lim -tarbiyaga oid qarashlari.

15. XIV-XVI asrlarda movarounnahrda ta'lim-tarbiya va pedagogik fikrlar.

16. XIV-XVI asrlarda movarounnahrda ta'lim-tarbiya va pedagogik fikrlar.

17. XVII-XIX asrning birinchi yarmida tarbiya, maktab va pedagogik fikrlar.

18. XIX asrning ikkinchi yarmi va XX asr boshlarida ta'lim va pedagogik fikrlar (Anbar otin, Furqat, Saidahmad Siddiqiy, Abdulla Avloniyning ta'lim-tarbiya taraqqiyotida tutgan o'rni) .

19. Mustaqil O'zbekistonda ta'lim va pedagogik fikr taraqqiyoti.

20. Jahon pedagogika fanining rivojlanish tarixi bayoni. Yan Amos Komenskiyning pedagogik sistemasi.

21. Rus pedagog olimlari va ularning pedagogik g'oyalari. K.D.Ushinskiyning pedagogik nazariyasi va didaktik ta'limoti.

22. Iqtisodiy rivojlangan xorijiy davlatlarda ta'lim tizimi.

23. O'quvchilarni ma'naviy-axloqiy tarbiyalash.

24. Bolalar tarbiya jamoasi – yagona pedagogik jarayonning asosiy shakli.

25. Nafosat tarbiyas.Uning maqsad va vazifalari.

26. Mehnat tarbiyasi. Uning maqsad va vazifalari.

27. Oilada tarbiya asoslari.

28. Pedagogik faoliyatda tarbiya turlari va usularidan foydalanish imkoniyatlari.

29. Boshlang'ich sinf o'quvchilariga ekologik tarbiya berishning maqsad va vazifalari.

30. Boshlang'ich sinf o'quvchilariga nafosat tarbiyasini berishda pedagogik etika.

31. Maktab hujjatlarini o'rganish va tahlil qilish.

32. Boshlang'ich ta'lim fanlarini o'qitilish jarayonida sharq mutafakkirlari merosidan foydalanish.(o'qish va odobnoma darslari misolida).

33. Boshlang'ich ta'lim fanlarini o'qitilish jarayonida sharq mutafakkirlari merosidan foydalanish.(atrofimizdagi olam va matematika darslari misolida)

34. A.Navoiyning "Mahlub- ul- qulub" asarining pedagogik tahlili.

35. A.Avloniyning pedagogik qarashlari.

36. Pedagogik masala va vaziyatlarni echishda kasbga oid bilimlardan foydalanish.

37. Pedagogik kasbi haqida sharq va g'arb olimlarining qonuniyatlaridan foydalanish.

38. Pedagogik faoliyatni tashkil etishda muloqatga kirishishini rivojlantirish.

39. O'quv materialini didaktik jihatdan qayta ishlay olishni shakllantirish.

40. Dars jarayonida muammoli vaziyatlardan foydalanishda o'kituvchining mahorati va ijodkorligi.

41.Tarbiya texnologiyalari.

42..Interfaol metodlar va ularning tasnifi.

43. O'qitishni individuallashtirish texnologiyasi.

44. Masofali ta'lim texnologiyalari.
45. Video maoruzalar va ularni takil etishga qohiyiladigan talablar.
46. O'qitishning interfaol modeli.
33. Onlayn tizimida O'qitish.
34. Ohyinli texnologiyalar
35. Fanni ohzlashtirishga qaratilgan pedagogik texnologiyalar.
36. Mualliflik texnologiyalari.
37. Guruhlarda O'qitish.
38. hamkorlikda O'qitish texnologiyasi.
39. Keys-stadi usulining ohziga xos hususiyatlari

VI. Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbaalari Asosiy adabiyotlar

1. Pedagogy and Practice: Teaching and Learning in Secondary Schools.
2. Michael Uljens. School Didactics and Learning: A School Didactic Model Framing an Analysis of Pedagogical Implications of Learning Theory 2008-y.
3. John Dewey, How we think (1910). Martin, Jay. The Education of John Dewey. (2003) Columbia University Press. Gutek Gerald L. (2009) New Perspectives on Philosophy and education. Pearson Education Inc.
4. R.A. Mavlonova, O. To'rayeva, K.M. Xoliqberdiyev. Pedagogika. Darslik T.: O'qituvchi 2008-yil
5. R.A. Mavlonova, N.H. Vohidova, N.H. Raxmonqulova. Pedagogika nazariyasi va tarixi. Darslik T.: Fan va texnologiyalar. 2010-yil
6. K. Xoshimov, S. Ochilov. O'zbek pedagogikasi antologiyasi. O'quv qo'llanma. T.: O'qituvchi 2010-yil
7. R.A. Mavlonova, N.H. Vohidova, Ijtimoiy pedagogika. O'quv qo'llanma. T.: Noshir 2009-yil

Qo'shimcha adabiyotlar:

8. Mirziyoyev Sh.M. Tanqidiy tahlil, qat'iy tartib-intizom va shaxsiy javobgarlik – har bir rahbar faoliyatining kundalik qoidasi bo'lishi kerak. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2016 yil yakunlari va 2017 yil istiqbollariga bag'ishlangan majlisidagi O'zbekiston Respublikasi Prezidenti nutqi. // Xalq so'zi gazetasi, 2017. 16 yanvar, №11
9. Mirziyoyev Sh.M. Buyuk kelajagimizni mard va oliyanob xalqimiz bilan birga quramiz. "O'zbekiston", 2017.
10. O'zbekiston Respublikasini yanada rivojlantirish bo'yicha harakatlar strategiyasi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmoni. O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari to'plami, 2017yil, 6-son, 70-modda.
11. Mirziyoyev Sh.M. Qonun ustuvorligi – inson manfaatlarini ta'minlash taraqqiyoti va xalq farovonligining garovi. "O'zbekiston", 2017.
12. R.A. Mavlonova, D. Abdurahimova. Pedagogik mahorat. O'quv qo'llanma T.: Fan va texnologiya 2012-yil
13. S. Nishonova, M. Imomova, R. Xasanov. Pedagogika tarixi. Darslik

T.: O'qituvchi 1996-yil

14. M.Ochilov. Muallim qalb me'mori. O'quv qo'llanma T.:O'qituvchi. 2004-yil

15. N.Egamberdieva, Ijtimoiy pedagogika. Darslik. Alisher Navoiy nomidagi O'zMKNT.: 2009-yil.

Internet saytlar

16. <http://Ziyonet.uz>

17. <http://edu.uz>

18. www.nadlib.uz

19. <http://teoriya.ru>